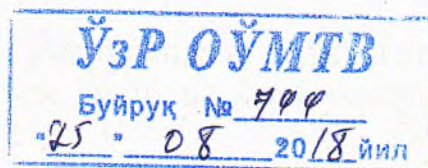

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5232800 – Электрон тижорат
бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент молия институти;
- Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабларини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5232800– Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи.....	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.2.	5232800 – Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
2.	5232800– Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	5
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....	5
3.	5232800– Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.2.	5232800 – Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши малака амалиётларига қўйиладиган умумий талаблар.....	9
3.3.	5232800 – Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	11

1. 5232800 - *Электрон тижорат* бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи

5232800 – *Электрон тижорат* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака (даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5232800 – *Электрон тижорат*** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда, малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича таълим-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

- ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

- таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5232800 – *Электрон тижорат* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5232800 – *Электрон тижорат* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5232800 – *Электрон тижорат* бакалаврият таълим йўналиши – иқтисод соҳасидаги таълим йўналиши бўлиб, иқтисодий фаолиятнинг барча йўналишлари, иқтисодий-ҳуқуқий ва ташкилий асослари, фаолият тамойилларини таъминлаш усулларини қамраб олади.

1.2.2. 5232800 – Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, тегишли вазирлик ва идоралар, тижорат банклари, нобанк кредит ташкилотлари, бюджетдан ташқари жамғармалар, инвестиция, суғурта ва аудиторлик ташкилотлари, акциядорлик жамиятлари, давлат ҳокимияти органлари, бизнес ва тадбиркорлик субъектлари, биржалар, қўшма корхоналар, банк-молия соҳасига хизмат кўрсатувчи ташкилотлар, молия-кредит бозорлари, ташқи савдо, “Online savdo”, “Internet savdo” каби фаолият юритувчи муассасалар ҳисобланади.

5232800 – Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

- электрон тижорат фаолиятини ташкил этиш;
- электрон тижорат жараёнларини таҳлил этиш;
- электрон тижорат фаолияти тамойилларини татбиқ этиш;
- электрон тижорат фаолиятини самарали бошқарув усулларини жорий этиш;
- электрон тижорат фаолияти йўналишларини ишлаб чиқиш;
- электрон тижорат фаолиятини режалаштириш ва унинг назоратини ташкил этиш;
- электрон тижорат фаолияти самарадорлигини аниқлаш, хулосалар чиқариш ва унга баҳо бериш.

1.2.3. 5232800 – Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- молия ва иқтисод;
- ҳисоб, таҳлил ва назорат;
- ташкилий-бошқарув фаолият;
- илмий-тадқиқот фаолияти;
- педагогик фаолият (умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида).

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари:

- таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-ҳунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари:

5232800 - Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

- иқтисодийёт соҳаларини қамраб олувчи магистратура мутахассисликлари бўйича белгиланган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

2. 5232800 – Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- гуманитар ва табиий-илмий фанлар асосларини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- дунёқараш билан боғлиқ бўлган тизимли билимларга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар, уларнинг ривожланиши ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши ҳамда уларни ўз касбий фаолиятида қўллай олиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва ундан фойдаланиш усулларини эгаллаши, ўз касбий фаолиятида қарорларни мустақил равишда қабул қилиши;
- янги билимларни мустақил эгаллаши ва ривожлантириши, ўз фаолиятини илмий

- соғлом турмуш тарзига амал қила олиши *лозим*.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши *лозим* бўлган касбий лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалаврият йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш тизимида қўшимча касб таълимини эгаллаши учун тайёрланади.

2.2. 5232800 – Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Молия ва иқтисод фаолиятида:

- электрон тижорат фаолияти ва у билан боғлиқ бўлган Ўзбекистон Республикасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини билиши ва улардан ўз фаолиятида фойдалана олиш;

- электрон тижорат фаолиятида иқтисодий лойиҳа самарадорлигини баҳолай олиш;

- электрон тижорат мижозларининг тўлов қобилиятини баҳолаш усулларини қўллаш;

- электрон тижорат соҳасини ривожлантириш йўналишларини тадқиқ этиш;

- электрон тижорат фаолиятини самарали йўлларини ишлаб чиқиш *қобилиятига эга бўлиши лозим*.

Ҳисоб, таҳлил ва назорат фаолиятида:

- электрон тижорат соҳасидаги маълумотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш усулларини билиш;

- электрон тижорат фаолиятини таҳлил қилиш ва умумлаштириш;

- электрон тижорат фаолиятини халқаро амалиёт мезонлари ва норматив талаблар асосида таҳлил қилиш;

- электрон тижорат фаолиятига доир молиявий ва статистик ҳисоботларини тузиш ҳамда уларни таҳлил қилиш;

- электрон тижорат хизматларини кўрсатишда дастурий комплекслар ва интернет технологияларидан самарали фойдаланиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим*.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- электрон тижорат бошқарувининг тартиб ва тамойилларини билиш;

- электрон тижорат тизимида оид қонунчиликка мувофиқ бошқарув тамойилларини билиш;

- электрон тижорат фаолиятини ташкил қилиш ва самарали бошқариш;

- электрон тижорат фаолиятини бошқариш стратегиясини билиш ва амалиётда қўллаш олиш;

- электрон тижорат фаолияти муаммоларини аниқлаш ва ечимларини амалиётга татбиқ этиш;

- электрон тижорат функционал фаолияти бўйича иш режасини тузиш, унинг ижроси мониторингини юритиш ва натижаларини баҳолаш;

- электрон тижорат соҳаси фаолиятининг халқаро ҳамда миллий стандартларга мослигини аниқлаш *қобилиятларига эга бўлиши керак*.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот ишларини амалга оширишда электрон тижорат соҳасининг ривожланишига баҳо бериш, соҳада амалга оширилаётган ислохотларнинг устувор йўналишлари моҳиятини тушуниш ҳамда аниқланган муаммолар ечимини ишлаб чиқиш;

- илмий-тадқиқот ишларини амалга оширишда соҳа хусусиятларидан келиб чиқиб, ноанъанавий усул ва услубларни қўллаш олиш;

- тадқиқот мавзуси доирасида илмий-амалий маълумотларни йиғиш, таҳлил қилиш ва уларни тизимлаштириш;

- илмий-тадқиқот натижалари ва янгиликларни амалиётга тadbиқ этиш юзасидан асосланган таклифлар лойиҳасини ишлаб чиқиш **қобилиятига эга бўлиши керак.**

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимида):

- умумий ўрта, ўрта махсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича иқтисодий фанлардан назарий- амалий машғулотларни ўтказиш;

- ўқув жараёнини ташкил этишга кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок қилиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик таъминотни шакллантириш, тузиш ва уларни тadbиқ этиш;

- мустақил таълим ва ижодий ёндашув асосида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасида ўз салоҳиятини узлуксиз равишда ошириб бориш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

3. 5232800 – Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5232800 – Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда талабаларнинг қуйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гуманитар ва табиий-илмий;
умумкасбий;
ихтисослик;
қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малакавий амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид қатор масала ва муаммолар бўйича мустақил таълим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мос равишда Якуний Давлат Аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан келишилган ҳолда таянч олий таълим муассасаси томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки таркибига киритилган дастлабки етита фанларнинг мазмуни умумий талаблар асосида белгиланади.

Мазкур блокнинг бошқа фанлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар:

- ахборот комплекслари, ахборот тизимлари, иқтисодиётда қўлланиладиган дастурий таъминотлар орқали соҳанинг самарадорлигини оширишни тизимли ўрганиш;
- математиканинг чизикли алгебра, математик анализ, дифференциал ва интеграл ҳисоб ҳамда дифференциал ва чекли айирмали тенгламалар ёрдамида ижтимоий-иқтисодий соҳада қўлланилаётган моделларни тизимли ўрганиш;
- иқтисодий жараён ва ҳодисалар ҳақида маълумотларни олиш, қайта ишлаш ва узатиш, таҳлил қилиш ва баҳолашни билиши;
- иқтисодий объектлар ва жараёнларнинг миқдорий ўзаро боғлиқлигини математик ва статистик методлар ва моделлар ёрдамида ўрганиши лозим.

Умумкасбий фанлар блоки:

- таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий назарий-амалий билим ва кўникмаларни шакллантириши;
- шахснинг характери, темпераменти, қобилияти ва иқтидорига кўра, касбга доир билим, кўника, малакани эгаллаши ва уни ривожлантириши;
- иқтисодий қонунлар ва категориялар, иқтисодий жараён ва ҳодисалар моҳиятини тушуниш, иқтисодиётни бозор тамойиллари асосида ислоҳ қилиш механизмларини билиши;
- бошқарув тизимида қарорларни қабул қилиш ҳамда микроиқтисодиётнинг асосий категориялари, макроиқтисодий кўрсаткичлар, уларни ҳисоблаш орқали пул-кредит, бюджет-солиқ ва ташқи иқтисодий сиёсатни амалга ошириш юзасидан кўникмаларини шакллантириши;
- статистика амалиётида қўлланиладиган иқтисодий кўрсаткичлардан фойдаланиш;
- менежмент ва маркетинг асосларини билиши ва улар ижроси назоратини олиб

- бухгалтерия ҳисоби усуллари юзасидан тасаввурга эга бўлиши, ҳисоб сиёсатини юритиш ва молиявий ҳисоботни тузиш кўникмаларига эга бўлиши;
- иқтисодиёт субъектларининг молиявий ҳолатини таҳлил қилиш ҳамда молиявий кўрсаткичларини аниқлаши;
- аудиторлик текширув ўтказиш усуллари билиши ҳамда аудиторлик хулосаси ва ҳисоботини тузиши;
- корпоратив молияни бошқариш механизмини билиши, молиявий таъминотни ва инвестиция фаолиятини ташкил этиши, молиявий рискларни бошқариши;
- суғуртанинг мазмун-моҳияти, шакллари, суғурта фаолияти классификатори ва суғуртанинг норматив асослари ҳамда суғурта бозори субъектлари фаолиятининг назарий ва амалий жиҳатларини билиши;
- бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисобини ташкил этиш ва юритиш, ҳисоб ҳужжатлари ва регистрлари ҳамда молиявий ҳисобот тузишни билиши лозим;

Ихтисослик фанлар блоки:

- электрон тижорат фаолиятининг моҳияти, унинг тамойиллари ва бу соҳада давлат сиёсати орқали тижорат фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш, давлат томонидан тартибга солиш бўйича билимга эга бўлиши;
- бизнесни бошқаришнинг моҳияти, ўрни, уни ривожлантиришга таъсир этувчи омилларни, Ўзбекистонда бизнесни бошқариш, банк, молия ва аудит муассасалари билан ўзаро алоқаларни ўрнатишга оид билимларга эга бўлиши;
- бизнес жараёнларида дастурий комплекслар, интернет ва веб-саҳифа яратиш технологиялари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик самарадорлигини оширишда яратиладиган дастурий таъминотларни тизимли ўрганиши;
- халқаро бизнес шакллари, импорт-экспорт стратегиясининг моҳияти, унга таъсир этувчи омиллар, халқаро валюта бозорлари муаммоларини ўрганиш ва унинг ечими юзасидан қарорларни қабул қилиш жараёнлари бўйича билимларга эга бўлиши;
- инвестиция ва инновация жараёнларининг босқичлари, инвестиция муҳити ва инвестиция сиёсатининг хусусиятлари, инвестиция лойиҳаларининг самарадорлигини баҳолаш, хорижий инвестицияларни жалб қилиш, шунингдек, инновация ва инновация фаолиятини бошқариш ҳамда лойиҳаларини молиялаштириш кўникмасига эга бўлиши;
- пул ва банк назарияси, амалиёти ва тадрижий ривожланиш босқичлари ҳамда истиқболлини марказий банк ва тижорат банкларининг функционал мақсади ва ташкилий тузилишини билиши, актив ва пассив банк операцияларини қўллаш олиши;
- молиянинг асосий функциялари, тўлов балансининг ҳолати, валюта операциялари, ҳисоб-китоб шакллари, молия бозори, иқтисодий интеграциянинг асосий йўналишларини назарий ва амалий жиҳатларини билиши;
- таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Кўшимча фанлар блоки:

- таълим йўналиши талабаларнинг умумқасбий ва ихтисослик фанлари бўйича кўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;
- таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва иқтисодий жараёнлар жадал ўзгараётган шароитда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фан дастурларининг мослашувчан бўлишини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5232800 – Электрон тижорат бакалаврият таълим йўналиши малака амалиётларига қўйиладиган умумий талаблар

5232800 – Электрон тижорат таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари малака амалиётлари қўйидаги босқичларда амалга оширилади:

- ўқув-танишув;

- битирув олди.

Ўқув-танишув амалиёти - талабаларни иқтисодиётнинг реал сектор ва хусусий сектор объектлари билан умумий тарзда таништириш мақсадида амалга оширилади. Амалиёт бу - хўжалик юритувчи субъектлар, иқтисодиётнинг бошқа субъектлари томонидан фаолият юритиш кўникмаларини шакллантириш мақсадида умумқасбий фанлардан ўтказилади.

Бунда:

- ишлаб чиқариш корхоналари фаолиятини бошқаришга масъул органлар иш фаолиятини ташкил этиш, ишни юритиш амалиёти билан танишиш, прогнозлаштириш ва асосий иқтисодий кўрсаткичларни таҳлил этиш;

- бизнес фаолиятини таҳлил қилиш ва ўрганиш, ўзлаштирган назарий билимларини чуқурлаштириш ва мустаҳкамлаш;

- жамоада ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар олиб бориш бўйича тажриба ҳосил қилиш кўникмаларини шакллантириш;

- корхона фаолиятида экспортни ўрни ва халқаро савдо муносабатлари кўникмаларига эга бўлиш;

- валюта курсининг омилларни ва унинг барқарорлигини таъминлаш шартлари билан яқиндан танишиш;

- ишлаб чиқарувчи корхоналарида риск ва уни пасайтириш йўллари билан яқиндан танишиш;

- ишлаб чиқарувчи субъектлар максимал фойдага эришиши ҳамда ишлаб чиқариш харажатларини камайтириш йўллари аниқлаш ва таҳлил этиш;

- бошқарув қарорлари ҳақида тасаввурга эга бўлиш, қарорларни қабул қилиш ва ижро жараёни билан танишиш;

- ишлаб чиқаришни бошқариш жараёни билан танишиш;

Ишлаб чиқариш амалиёти мутахассислик фанларидан ўтказилиб, талабаларни бевосита иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларида мустақил ишлашга тайёрлаш мақсадида ўзлаштирган назарий билимларини чуқурлаштиради ва мустаҳкамлайди.

Ишлаб чиқариш амалиёти:

- иқтисодиёт секторининг меъёрий-ҳуқуқий ва қонуний ҳужжатларини;

- Ўзбекистан Республикаси ижтимоий-иқтисодий тараққиётида бизнес ва тадбиркорликнинг роли ва аҳамиятини, иқтисодиётнинг таркибий тузилишини, ҳуқуқларини, мажбуриятларини ва вазифаларини;

- ишлаб чиқарувчи субъектлар фаолиятини ташкил этиш амалиёти каби кўникмаларни эгаллашга мулжалланган.

Битирув олди амалиётида талаба ихтисослик фанидан назарий билимларини амалиётда қўллаш имконига эга бўлади, иқтисодий ислохотлар ташкилий-ҳуқуқий ҳужжатлари билан танишиб, стандарт талабларига мувофиқ иқтисодий тизимда мустақил ишлаш кўникмасини орттиради, битирув малакавий иши мавзусига доир маълумотлар, материаллар ва бошқа манбалар базасини шакллантиради.

Бунда:

- битирувчини бевосита стандарт талабларига мувофиқ мустақил ишлашга тайёрлаш;

- ўзлаштирган назарий билимларини чуқурлаштириш ва мустаҳкамлаш;

- жамоада ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар олиб бориш борасида тажриба орттириш;

- бизнес фаолиятини ташкил этиш бўйича амалий кўникмаларини эгаллаш ҳамда битирув ишини бажариш учун материалларини тўплаш, гуруҳлаш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш, илмий хулоса ва амалий таклифлар ишлаб чиқиш кўникмалари шакллантирилади.

Амалиётни ўтказиш муддатлари ўқув режаси билан аниқланади. Амалиёт тугагандан сўнг талабалар бажарилган иш ҳақида амалиёт ўқитувчилари-раҳбарлари ва амалиёт ўтказилган ташкилот вакилларида таркиб топган комиссия олдида ҳисобот беришади. Баҳолаш шакли ўқув режасида белгиланади.

Талабанинг илмий-тадқиқот иши амалиётнинг бир қисмини ташкил қилиши мумкин. Илмий-тадқиқот иши битирувчиларга касбий компетенцияларни шакллантириш ва

мустаҳкамлашга кўмаклашади. У битирувчини кафедраларнинг илмий ишида албатта иштирок этишини, курс ишларини касбий (махсус) циклнинг базавий фанлари мавзуси буйича бажарилиши ва ҳимоя қилинишини, талабалар илмий жамияти йўналиши буйича илмий ишда иштирок этишини ва битирув малакавий ишни кафедранинг илмий мавзуси буйича бажарилишини назарда тутади.

Талабалар илмий-тадқиқот ишининг ташкил қилинишида қўйидагилар билан таъминланиши керак:

- илмий ишларнинг ҳар йили янгиланадиган мавзулари руйхати билан талабаларни ўз вақтида хабардор қилиш;

- мутахассис чиқарувчи кафедранинг илмий мавзуси буйича илмий-тадқиқот ишларини бажариши учун иш жойи билан таъминлаш;

- олий таълим муассасасининг ахборот ресурс марказида мустақил илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш имкониятини тақдим этиш;

- талабалар илмий жамиятининг илмий-амалий конференцияларини ташкил қилиш;

- талабалар илмий конференцияси ғолибларига мамлакатнинг бошқа ОТМларига маърузалар билан чиқиш имкониятларини шакллантириш.

Битирув малакавий ишига қўйиладиган талаблар:

Талабаларнинг битирув малакавий иши мавзуси ОТМ буйруғи билан расмийлаштирилади.

Битирув малакавий иш мавзулари соҳанинг ривожланиш истикболи ва фан, таълим, техника, технология, иқтисодиётдаги замонавий ютуқлар ҳамда кадрлар буюртмачиларининг талабларини ҳисобга олган ҳолда олий таълим муассасасининг бакалаврлар тайёрловчи кафедраси томонидан белгиланади.

Битирув малакавий иш мавзулари назарий (рефератив) ёки илмий-тадқиқот йўналишида бўлиши мумкин.

Битирув малакавий иш топшириғи, одатда талабаларга учинчи курсни тугатганидан кейин берилади. Битирув малакавий иш умумкасбий ва ихтисослик фанларини узлаштирганлик даражаси бўйича туртинчи курсда, шунингдек унинг бажарилиши учун ушбу стандарт томонидан белгиланган вақт давомида бажарилади.

Битирув малакавий ишининг мазмуни, ҳажми ва тузилмасига бўлган талаблар битирувчиларнинг Яқуний Давлат Аттестацияси ўтказиш ҳақидаги Низом асосида белгиланади.

3.3. 5232800 – Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

- назарий таълим -	58,8 %;
- аттестация -	8,8 %;
- таътил -	15,7 %;
- малака амалиёти -	14,7%;
- битирув малакавий иши -	2,0%.

Назарий таълим ҳажми фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

- Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки -	25,64 %;
- Умумкасбий фанлар блоки -	40,28 %;
- Ихтисослик фанлар блоки -	28,83 %;
- Қўшимча фанлар	5,25 %.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6-9 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002-651.1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

электрон бизнес, тадбиркорлик, тижорат, электрон тижорат, электрон бизнесни бошқариш, режалаштириш, бизнес молияси, маркетинг, интернет маркетинг, менежмент, суғурта, таҳлил, молия бозори, биржа, фонд биржаси, товар хом- ашё биржаси, валюта биржаси, қимматли қоғозлар, инвестицияларни молиялаштириш, риск, электрон ҳукумат, электрон тўлов, халқаро савдо, халқаро молия, халқаро ҳисоб-китоблар, ахборот-коммуникатив тизимлар, дастурий таъминот, замонавий тадқиқот методлари, ахборот ва замонавий педагогик технологиялар, моделлар ва моделлаш, илмий-тадқиқотларни ташкил қилиш, назария.

**5232800– Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича таълим
дастурининг тузилиши**

Т/р	Фанлар блоклари ва интеграллаштирилган курслар	Умумий юкла- манинг ҳажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1662
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	78
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	150
1.06	Хорижий тил	356
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.08	Иқтисодиётда ахборот комплекслари ва технологиялари	172
1.09	Иқтисодчилар учун математика	348
1.10	Эконометрика	90
1.11	<i>Танлов фанлари</i>	70
2.00	Умумқасбий фанлар	2610
2.01	Қасбий психология	100
2.02	Иқтисодиёт назарияси	328
2.03	Микроиқтисодиёт. Макроиқтисодиёт	268
2.04	Статистика	236
2.05	Менежмент. Маркетинг	200
2.06	Молиявий ва бошқарув ҳисоби	236
2.07	Молиявий таҳлил	224
2.08	Аудит	236
2.09	Солиқлар ва солиққа тортиш	224
2.10	Суғурта назарияси ва амалиёти	224
2.11	Молия бозори	126
2.12	<i>Танлов фанлари</i>	208
3.00	Ихтисослик фанлари	1868
3.01	Электрон тижорат	638
3.02	Бизнесни бошқариш	196
3.03	Бизнеснинг дастурий комплекслари	90
3.04	Халқаро бизнес	128
3.05	Молия	228
3.06	Пул ва банклар	228
3.07	Инвестиция ва инновациялар	166
3.08	<i>Танлов фанлари</i>	194
4.00	Қўшимча фанлар	340
	Жами	6480
	Малакавий амалиёт	1620
	Битирув малакавий иши	216
	Аттестациялар	972
	Жами	2808
	ҲАММАСИ	9288

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:
Тошкент молия институти

Ректор Хайдаров проф. Н.Х. Хайдаров

201_ йил « ___ » _____

М.ў.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси
раисининг биринчи ўринбосари

Жасимов И.К. Жасимов

201_ йил « ___ » _____

М.ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги
Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини
Ривожлантириш маркази

Директор Рахимов проф. Б.Х. Рахимов

201_ йил « ___ » _____

М.ў.

Мухаммад ал-Хоразмий номидаги
Тошкент ахборот технологиялари университети ректори

Тешабоев Т.З. Тешабоев

201_ йил « ___ » _____

М.ў.

Трастбанк хусусий акциядорлик тижорат банки
бошқаруви раиси в.в.б.

Самарходжаев Ф. Самарходжаев

201_ йил « ___ » _____

М.ў.

5232800 – Электрон тижорат бакалавриат таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

№/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши	
	шифри	номи
1	5232800	Электрон тижорат
		<p>Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)</p> <p>Битирувчи қуйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> – электрон тижорат соҳасидаги касбий билимларни амалда қўллаш; – электрон тижоратга доир ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар мазмуни ва моҳиятини билиш, пенсия ҳуқуқи ва қонунчилигини чуқур ўзлаштириш; – электрон тижорат соҳасида қарорлар қабул қилишда иштирок этиш; – фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шароитларида электрон тижорат соҳасидаги янги билимларни тезкор эгаллаш; – электрон тижорат соҳасидаги махсус амалий дастурий воситаларни амалда қўллаш; – ўз билими ва маҳоратларидан электрон тижорат хизматларининг юқори сифатини таъминлаш ва бошқаришда фойдаланиш; – электрон тижорат фаолияти натижаларини тўғри баҳолай олиш; – электрон тижоратнинг ягона ахборот тизимидан самарали фойдаланиш; – электрон тижорат соҳасига оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда қатнашиш, замонавий назарий ишланмаларни ва хорижий тажрибани ўрганиш; – электрон тижорат соҳасида иш сифати учун масъулиятни ҳис қилиш, ўз билимлари ва маҳоратидан сифатни бошқариш бўйича фойдалана олиш; – электрон тижорат оид муаммоларни еча олиш; - ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши; - тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши; - янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий

асосда ташкил қила олиши;

- бизнес-режалаштиришни ҳамда бизнес-режанинг функцияси ва структурасини;
- бозорни тадқиқ қилишнинг замонавий концепциясини: лойиҳа бўйича маркетинг тадқиқотларини ва уларни ўтказиш усулларини; лойиҳани амалга оширишнинг асосий босқичларини; лойиҳа қийматини шакллантириш ва уни бошқаришнинг асосий тамойилларини билиши;
- касбий фаолият соҳаси бўйича кўйилган масалаларни ҳал қилиш учун зарур статистик маълумотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш;
- интернет-магазинларини ташкил қилиш, бошқариш, рекламани қилиш тартибини ўзлаштириш;
- биржа савдолари, банк ишени муқаммал ўзлаштириш;
- халқаро онлайн бизнес юритиш, масофадан бошқариш усул ва тартибларини ўзлаштириш бозор конъюктураси таҳлилин аниқ амалга ошира билиш;
- e-learning ва m-learning технологиялари ҳамда бошқа техник воситалар асосида корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш, ходимларни ўқитишни ташкил қилиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниктириш ўқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси
раисининг биринчи ўринбосари

И.К.Жасимов

Тошкент молия институтининг “5232800 – Электрон тижорат” бакалавриат таълим йўналиши бўйича малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқувчилар ҳамда кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“___” _____ 201__ й.

Ўзбекистон Республикаси Савдо саноат палатаси раисининг биринчи ўринбосари И.К.Жасимов ва Тошкент молия институти ўқув ишлари бўйича проректори И.Н.Кўзиев, мазкур келишув далолатномасини куйидагилар ҳақида туздик:

“5231500 – Электрон тижорат” бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”нинг III қисми, 2018 йил 4 июндаги “2018-2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли буйруқлари ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини ривожлантириш маркази Тошкент молия институти, турдош олий таълим муассасалари ҳамда тегишли соҳа ва тармоқлар бўйича кадрлар истеъмолчилари билан биргаликда ташкил қилинган ишчи-гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ таълим йўналиши бўйича малака талаб ва ўқув режа ишлаб чиқилди.

2. 5232800 – Электрон тижорат” бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда Ўзбекистон Республикаси Савдо саноат палатаси раисининг биринчи ўринбосари И.К.Жасимов ўз фикр-мулоҳазаси билан иштирок этди.

3. Асосий кадр истеъмолчи сифатида Ўзбекистон Республикаси Савдо саноат палатаси раисининг биринчи ўринбосари И.К.Жасимовнинг таклифлари “5231500 – Электрон тижорат” бакалавриат таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув режаларини мукамаллаштиришда инобатга олинди.

Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда мазкур малака талаблари ва ўқув режаларини ўқув жараёнларига тадбиқ этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси
раисининг биринчи ўринбосари

Тошкент молия институти ўқув
ишлари бўйича проректори

И.К.Жасимов

И.Н.Кўзиев

5232800 – Электрон тижорат таълим йўналиши бўйича малака талабининг халқаро миқёсидаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий таққослаш

Бакалавриатурада таълим жараёнинг умумий кўрсаткичлари

	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура)	Буюк Британиянинг BSc Business Management (e-Business) дастури Swansea University	Канаданинг Bachelor of Commerce - International Business дастури Humber коллежи
1.	Бошланиши	Ўрта таълимдан сўнг	Ўрта таълимдан сўнг	
2.	Давомийлиги	4 йил	3 йил 270 кредит соати	4 йил 420 соат
3.	Таълим оловчилар сони	1 - (талабга мувофик)	1 - (талабга мувофик)	1 - (талабга мувофик)
4.	Ўтиш жойлари	Тошкент молия институти	Swansea University	Humber коллежи
5.	Таълим берувчилар	Мос йўналиш бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият кўрсатувчи илмий даража ва илмий унвонга эга бўлган профессор-ўқитувчилар (шунингдек, ишлаб чиқаришдан малакали мутахассислар таклиф этилиши мумкин)	Swansea University Мос мутахассислик бўйича илмий даражага ва магистр даражасига эга бўлган етакчи мутахассислар	Humber коллежи профессор-ўқитувчилари ҳамда халқаро даражага эга профессорлар
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Факультет - тайёрлаш кафедраси мудир, таълим берувчи ўқитувчилар	Swansea University, профессионал тадқиқодлар мактаби, масъул мутахассислик кафедраси	Humber коллежи тадқиқодлар мактаби, масъул мутахассислик кафедраси

Бакалавриатура таълим йўналишида таълим жараёнинг таркиби

	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Буюк Британиянинг BSc Business Management (e-Business) дастури Swansea University	Канаданинг Bachelor of Commerce - International Business дастури Humber коллежи
1.	Назарий таълим	Ўқув режада белгиланган соатлар ва намунавий ўқув дастуридаги мавзулар бўйича ўтказилади	Таълим жараёнида мажбурий ва танлов фанлари “кредит”лар тарзида белгиланган	Таълим жараёнида мажбурий ва танлов фанлари “кредит”лар тарзида белгиланган
2.	Амалий таълим	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар ва уларга ажратилган соатлар бўйича	Амалий машғулотлар маърузалар ўтиб бўлингандан кейин амалга оширилади ҳамда охирида барча талабалар имтиҳон топширади.	Амалий машғулотлар маърузалар ўтиб бўлингандан кейин амалга оширилади ҳамда охирида барча талабалар имтиҳон топширади.
3.	Илмий – тадқиқот ишлари	Талабалар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини амалий маълумотлар асосида амалга оширади. Кафедра ёки бошқа ишлаб чиқариш муассасалари ходимлари илмий раҳбар етиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок етиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар. Бундан ташқари улар таълим жараёнида педагогик иш билан машғул бўладилар	Таълим тугашида талабалар ўзларининг илмий лойиҳаларини тайёрлайдилар ҳамда ҳимоя қиладилар.	Тадқиқотни бажаришга тўлиқ курсни ўтаган талабаларга рухсат етилади. Тадқиқотни Humber коллежи, тадқиқодлар мактаби профессор-ўқитувчилари раҳбарлигида бажарилади. Битирув малакавий иш компанияда ўтаган амалиёт натижаларига ёки университет шаҳарчасида амалга оширилган тадқиқот натижаларига асосланиши мумкин.
4.	Мустақил таълим	Талабалар назарий машғулотлар, амалий кўникмалар ва илмий ишлари бўйича асосий база ва бошқа жойларда яратилган шароитлардан (тарқатма материаллар, амалий маълумотлар, кутубхона, интернет тармоғи) фойдаланган ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Мустақил таълим алоҳида назарда тутилмаган. Чунки бу таълим “кредит”лар тарзида амалга оширилади	Мустақил таълим алоҳида назарда тутилмаган. Чунки бу таълим “кредит”лар тарзида амалга оширилади
5.	Таълим	Талабаларнинг назарий ва	Лойиҳаларни ҳимоя	Таълим жараёни тест

жараёнида баҳолаш	амалий кўникмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш бакалавриатура рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари оғзаки, тест кўринишида ва амалий кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.	қилиш орқали курс якунланади. Узлуксиз баҳолаш тизими назарда тутилмаган.	асосида назорат қилиб борилади. Тест синовлари 3 соат 30 дақиқа давом этади. Биринчи 90 дақиқада иқтисодиёт бўйича элементар билимлар текширилади. 30 дақиқалик танафусдан сўнг чизиқли алгебра, эҳтимоллар назарияси ва статистика бўйича элементар билимлар текширилади. Тестлар инглиз тилида ўтказилади. Тест синовлари танланма асосида ўтказилмайди.
-------------------	---	---	--

Бакалавриатура таълим йўналишида таълим жараёнинг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси Тошкент молия институти 5232800 Электрон тижорат таълим йўналиши	Соати	Буюк Британиянинг BSc Business Management (E-Business) дастури Swansea University	Канаданинг Bachelor of Commerce - International Business дастури Humber коллежи
Фуқаролик жамияти	84	Бизнес учун бухгалтери	Персонални бошқариш
Фалсафа	112	Персонални бошқариш	Бизнес иқтисодиёти
Диншунослик	56	Бизнес иқтисодиёти	Кредитлаш
Ўзбек (рус) тили	140	Маркетинг	Бизнес алоқалар
Хорижий тил	336	Бизнес молияси	Маркетинг кредит
Жисмоний тарбия ва спорт	112	Бизнес математикаси	Бизнес молияси
Иқтисодиёт ва молия секторларида ахборот технологиялари	224	Бизнес учун шахсий тажрибани ривожлантириш	Бизнес ривожда шахсий фазилат
Иқтисодчилар учун математика	336	Бошқарув менежменти	Бизнес статистикаси
Статистика	224	Рақамли маркетинг	Бошқарув менежменти
Эконометрика	112	Ахборот тизимлари	Стратегик таҳлил
<i>Танлов фанлари</i>	94	Стратегик таҳлил	Бизнес стратегияси
Иқтисодиёт назарияси	342	Бизнес ахборот тизими	Е-бизнес
Микроиқтисодиёт. Макроиқтисодиёт	272	Е-тижорат	Корпоратив бошқарув
Менежмент. Маркетинг	204	Корпоратив бошқарув	Корпоратив молия
Молиявий ва бошқарув ҳисоби	272	Корпоратив молия	Стратегик маркетинг режалаштириш
Молиявий таҳлил	244	Стратегик маркетинг режалаштириш	Халқаро маркетинг
Аудит	244	Халқаро маркетинг	Менежмент

Солиқлар ва солиққа тортиш	244	Аналитика учун дастурлаш	Микроиқтисодиёт
Суғурта назарияси ва амалиёти	244	Менежмент илми	Экология ва иқтисодиёти
Молиявий менежмент	138	Танқидий ёзув	Молиявий ҳисоб
<i>Танлов фанлари</i>	254	Микроиқтисодиёт	Халқаро бизнес мухити
<i>Давлат хизматларнинг дастурий комплекслари</i>	134	Иқтисодий тарих ва индустриал ривожланиш	Бизнес режалаштириш
<i>Инновацион тадбиркорлик асослари</i>		Атроф мухит ва ресурслар иқтисодиёти	Кичик бизнес ва тадбиркорликни бошқариш
<i>Ижтимоий таъминот</i>	120	Молиявий ҳисоб принциплари	Молиявий бозорлар
<i>Иқтисодиётни амалий прогнозлаш</i>		Глобал бизнес мухити	Халқаро бизнес 2
Электрон тижорат		Бизнес режалаштириш	Саноат маркетинг
Бизнесни бошқариш		Кичик бизнес ва тадбиркорлик менежменти назарияси	Макроиқтисодиёт
Бизнеснинг дастурий комплекслари	720	Менежмент учун инглиз тили	Иқтисодий ривожланиш
Халқаро бизнес	222	Молиявий бозорлар	Бизнес математикаси
Инвестиция ва инновациялар	96	Бизнес ва бадлик қонуни	Халқаро молиявий менежмент
Пул ва банклар	212	Инвестициялар	Аудит
Молия бозори	268	Бизнес учун математика	Халқаро менежмент
<i>Танлов фанлари</i>	268	Менежмент	Халқаро география
<i>Электрот тўлов тизимлари</i>	176	Халқаро бизнес	Стратегик маркетинг режалаштириш
<i>Тижоратда ахборот хавфсизлиги</i>	206	Халқаро молиявий менежмент	
<i>Халқаро савдо</i>	126	Бизнес Статистикаси	
<i>Риск-менежмент</i>	80	Макроиқтисодиёт	
		Аудит	

“Бизнес ва тадбиркорлик”
кафедраси мудири

[Handwritten signature]

доц. ЭЭргашев

**5232800 – “Электрон тижорат” бакалавриат таълим йўналишининг
малака талаби ишлаб чиқилишига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5232800 – *Электрон тижорат* бакалавриат таълим йўналиши малака талабини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида»ги 343-сонли қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2015 йил 15 январдаги “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 3-сонли Қарори ижросини таъминлаш тўғрисида”ги 12-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 14 майдаги “Электрон тижоратни жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПҚ-3724 сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишда “Электрон тижорат” бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан таққослаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва таббий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 %дан 20-30%гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 %дан 30-50 %гача, “Ихтисолик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15%дан 20-35 %гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек, таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармон ва Қарорлари, Вазирлар Маҳкамасининг Қарорларини мукамал амалга оширишга қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий, малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, илм-фан, техника ва технологияларнинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари, иқтисодий устуворлик шароитида амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкласининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари инобатга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъерий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабининг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5232800 – *Электрон тижрат* бакалаврият таълим йўналишига, тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялаш ва диверсификациялаш шароитида кадр истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишга тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ва уларнинг ўзаро узвийлиги таъминланди.

“Бизнес ва тадбиркорлик”
кафедраси мудири

Э.Эргашев
Э.Эргашев

Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича
Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи
Кенгашнинг «Иқтисод» Ўқув-услубий бирлашмаси
Ў—сонли баённомасидан

КЎЧИРМА

2018 йил “ 7 ” июль

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: проф. Б.Ю.Ходиев - раис, Н.Хайдаров, Ғ.Захидов, Ш.Мусафакулов, И.Қўзиёв, Б.Усманов-масъул котиб, Д.Ахмедов, А.Каримов, З.Адилова, Б.Умирзоков, Ш.Эргашхўжаева, З.Муқомов, Н.Йўлдошев, А. Кучаров, А. Жўраев, Т.Маликов, А. Омонов, А. Каримов, Р. Холбеков, З. Умаров, М. Аскарлов, Л. Зойиров, А. Аюбжонов, И.Абдурахмонов, Ғ.Абдурахмонова, А. Тўйчиев, Б. Маматов, Т. Баймуратов, Б. Хажиев, И.Хотамов, С.Худойкулов, Ф.Насриддинов, Н. Исмоилова, М. Амаябоев, Ғ. Мелибоева

К У Н Т А Р Т И Б И:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”нинг III қисми, 2018 йил 4 июндаги “2018-2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг юлгиликларини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли буйруқлари ва 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322 – сон хати ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази Тошкент молия институтини, турдош олий таълим муассасалари ҳамда тегишли соҳа ва тармоқлар бўйича кадр истеъмолчилари билан биргаликда ташкил қилинган ишчи-гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари муҳокамаси.

Э Ш И Т И Л Д И:

проф. Б.Ю.Ходиев –Ўқув-услубий бирлашма раиси. Мамлакатимизда қабул қилинган “Харакатлар стратегияси”да белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикасининг тараққиёти ва истиқболини таъминлаш мақсадида иқтисодий- ижтимоий- сийсий ва маданий соҳалардаги катта ўзгаришларни ҳисобга олиб, олий таълим тизимида ҳам ушбу ислохотлар йўлга қўйилдики, бунда олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг янгилашган Классификаторида кадрларни тайёрлаш, жаҳон тажрибалари, мамлакат ва жамият манфаатларида келиб чиққан ҳолда таълим йўналишлари

(мутахассисликлари)ни тегишли соҳаларга мувофиқлик нуқтаи назаридан унификацияланди ва ўқув режаларидаги фан блоклари яқлитланди, фанлар таркиби ўзаро мувофиқлаштирилди. Шундан келиб чиқиб, таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасаларининг етакчи профессор-ўқитувчилари иштирокида махсус ишчи гуруҳ аъзолари томонидан таълим йўналиш (мутахассислик) ларининг малака талаблари ва ўқув режалари янгидан ишлаб чиқилган. Уларга кадрлар истеъмолчилари, вазирлик ва идоралар, турдош олий таълим муассасаларидан тақризлар олинган.

Мухтарам йигилиш иштирокчилари, Сизлардан ушбу тайёрланган бакалаврият таълим йўналиш (магистратура мутахассислик) ларининг малака талаблари ва ўқув режаларини атрофлича муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Проф. Н.Хайдаров – ўқув-услубий бирлашма аъзоси. Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, инновацион ривожланиш шароитида иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашуви жараёнида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига жадал жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълимнинг норматив ҳужжатлари, хусусан, таълим йўналиш(магистратура мутахассислик)ларининг малака талаблари ва ўқув режаларини халқаро амалиётнинг академик стандартлари билан уйғунлаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилган.

Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда иқтисодиётда олиб борилаётган ислохотлардан келиб чиқиб, олий таълим муассасарида замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур назарий билим ҳамда амалий кўникмаларни пухта эгаллаган, рақобатбардор кадрларни тайёрлашга мўлжалланган. Шундан келиб чиқиб, ишлаб чиқилган барча малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллайман ва тасдиқлашларингизни сўрайман.

2. проф. А.Кучаров, проф. А.Жўраев, доц.Б.Маматов, доц.А.Омонов ва бошқа ўқув-услубий бирлашма аъзолари ҳам сўзга чиқиб, Тошкент молия институти етакчилигида турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари ҳамда кадрлар буюртмачилари иштирокида ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари белгиланган талаблар асосида тайёрланган, уларда иқтисодиётнинг соҳаларидаги ислохотлар инобатга олинганлигини таъкидладилар.

Шунингдек, таянч ОТМ сифатида Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

3. Доц. Б.Усманов – ўқув-услубий бирлашма котиби. Тошкент молия институти етакчилигида турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари иштирокида ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган. Уларни ишлаб чиқиш жараёнида ривожланган мамлакатларнинг тажрибалари инобатга олинган. Шунга кўра,

муҳокамага қўйилган бакалавр таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалар ини маъқуллаш ва тасдиқлаш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайман.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қуйидаги олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари) нинг янгиланган Классификаторига мос равишда таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини "Иқтисод" ўқув-услубий бирлашмасида кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Т/р	Бакалаврият таълим йўналиши ва мутахассислик номи		Бакалаврият таълим йўналиши	Магистратура мутахассисликлари
			5-босқич	5А-босқич
1	Таълим йўналиши:	Молия	5230600	
	Мутахассислик:	Давлат молиясини бошқариш		5А230601
		Корпоратив молия ва қимматли қозғалар бозори (соҳалар бўйича)		5А230602
		Инвестицияларни бошқариш (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5А230603
		Халқаро молия		5А230604
2	Таълим йўналиши:	Банк иши	5230700	
	Мутахассислик:	Банк иши (фаолият турлари бўйича)		5А230701
		Банк ҳисоби ва аудит		5А230702
3	Таълим йўналиши:	Солиқлар ва солиққа тортиш	5230800	
4	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (тармоқлар бўйича)	5230900	
	Мутахассислик:	Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5А230901
		Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5А230902
		Бюджет ҳисоби ва назорати		5А230903
5	Таълим йўналиши:	Сугурта иши	5231200	
	Мутахассислик:	Сугурта иши		5А231201
6	Таълим йўналиши:	Пенсия иши	5231300	
	Мутахассислик:	Пенсия иши		5А231301
7	Таълим йўналиши:	Баҳолаш иши	5231500	
	Мутахассислик:	Баҳолаш иши ва ризлторлик (объектлар бўйича)		5А231501
8	Таълим йўналиши:	Давлат бюджетининг газна ижроси	5232000	
9	Таълим йўналиши:	Корпоратив молия	5232100	
10	Таълим йўналиши:	Инвестицион лойиҳаларни молиялаштириш	5232700	
11	Таълим йўналиши:	Электрон тиждат	5232800	

Жами: 23 (11/12) та малака талаблари ва ўқув режалари

ҚАРОР КИЛИНДИ:

1. Таянч ОТМ сифатида Тошкент молия институтининг томонидан кадрлар истеъмолчилари ва турдош олий таълим муассасалари вакиллари билан жалб этилган ҳолда ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида" қарори меъёрлари ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамойиллар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун манфаатдор вазирликлар (идоралар) ҳамда асосий иш берувчи субъектлар ва илмий тадқиқот институтларида экспертизадан ўтказилгани эътироф этилсин.

3. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўқув режаларида кўрсатилган фанларнинг услубий таъминоти ўрганиб чиқилсин.

4. Малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини ишлаб чиқишда, шунингдек, фанларнинг услубий таъминотини яратишда экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва тақлифлар инобатга олинсин.

5. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунара таълими Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашига тақдим этилсин.

B. Loguev

Б. Ю. Ходиев

B. B. Usmonov

Б. Б. Усмонов

2.09	Солиқлар ва солиққа тортиш	224		120	60	60				104					4	4			
2.10	Сугурта назарияси ва амалиёти	224		120	60	60				104					4	4			
2.11	Молия бозори	126		68	34	34			1к	58							4	2	
2.12	Танлов фанлари	208		112	56	56				96			4		4				
3.00	Ихтисослик фанлари	1868	28,83	988	494	494			4к	880			4	12	16	8	20	14	
3.01	Электрон тижорат	638		336	168	168			2к	302			4	4	4	4	4	4	
3.02	Бизнесни бошқариш	196		104	52	52			1к	92							4	4	
3.03	Бизнеснинг дастурий комплекслари	90		48	24	24				42								4	
3.04	Халқаро бизнес	128		68	34	34			1к	60								4	2
3.05	Молия	228		120	60	60				108			4	4					
3.06	Пул ва банклар	228		120	60	60				108			4	4					
3.07	Инвестиция ва инновациялар	166		88	44	44				78								4	4
3.08	Танлов фанлари	194		104	52	52				90					4				4
4.00	Қўшимча фанлар	340	5,25	204	102	102				136	2	2	2					4	4
	Жами	6480	100,0	3600	1544	1910	36	110	7к	2880	30	30	30	30	30	30	30	30	30
	Малакавий амалиёт	1620																	
	Битирув малакавий иши	216																	
	Аттестациялар	972																	
	Жами	2808																	
	Хаммаси	9288																	

Изоҳ:

- Олий таълим муассасаси ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишда кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.
- Ҳарбий тайёргарлик машғулоти қўшимча фанлар блокининг соатлари ҳисобига, ҳарбий йиғин эса таътил вақти ҳисобига ўтказилади. Ҳарбий тайёргарлик машғулоти ўтказилмайдиган ҳолларда меҳнат бозори ва кадрлар буюртмачиларининг талабларига мосланувчанлиги ва ҳаракатчанлигини таъминлаш учун олий таълим муассасаси кенгашининг қарори билан фойдаланилади.
- Ўқув режа асосида олий таълим муассасаси ҳар йили ишчи ўқув режасини тузади. Бунда олий таълим муассасасига талабалар юкласининг ҳафталик ҳажмини сақлаган ҳолда ўқув фанлари блоки ҳажмини 5 фоизгача, блоклар таркибидаги фанлар ҳажмини 10 фоизгача ўзгартириш ҳамда аудитория юкласининг умумий ҳажмини сақлаган ҳолда, айрим семестрларда ҳафталик юкламалар ҳажмини эркин белгилаш ҳуқуқи берилади.
- Талаба билимини баҳолаш рейтинг тизимига мувофиқ ўқув жараёни давомида амалга оширилади.
- Битирув малакавий ишини бажариш муддатлари таркибига уни ҳимоя қилиш ҳам киритилади.
- Хорижий тил фанининг охириги семестрларида битирувчи курслар учун қўшимча фанлар блоки ва танлов фанлари соатлари ҳисобидан ҳар ҳафтада 2 соатдан "Амалий инглиз тили" фани ўқитилади.
- *Жисмоний тарбия ва спорт фани таркибида "Валеология асослари" курсидан 10 соат ҳажмда маъруза, 8 соат ҳажмда амалий машғулоти ўқитилиши кўзда тутилади.
- Ўқув режага киритилмайдиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий машғулоти ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.
- Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Ўқув жараёнининг таркибий қисмлари	Ҳафтала сон	Семестр	Давлат аттестацияси
Назарий ва амалий таълим	120	1-8	Битирув малакавий ишини ҳимоя қилиш ёки ихтисослик фанларидан Давлат аттестацияси
Малакавий амалиёт	30	2, 4, 6, 8	
Аттестациялар	18	1-8	
Битирув малакавий иши	4	8	
Таътил	32	1-8	
Жами	204		

Кафедра мудири

Э.Эргашев